

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Starożytność ludów „barbaricum”**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-SLB-12hm2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 h KONW**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
prof. UAM dr hab. Dariusz Sikorski – dariusz.sikorski@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Zapoznanie z głównymi liniami rozwoju oraz ze specyfiką badań nad społecznościami wczesnego średniowiecza zamieszkującymi tereny Europy nierzymskiej z naciskiem na problemy związane z plemionami germańskimi i słowiańskimi. Pokazanie głównych kategorii źródeł historycznych oraz sposobu ich interpretacji.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą starożytności ludów „barbaricum”;	K_W02; K_W03; K_U03; K_U04
EU_02	umie analizować źródła historyczne dotyczące starożytności ludów „barbaricum”;	K_W05, 0 K_W06; K_W12; K_U03; K_U04
EU_03	rozumie procesy historyczne odnoszące się do starożytności ludów „barbaricum”.	K_W02; K_W05; K_W12; K_U03

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Spółczesność strefy „Barbaricum” w Europie: sposoby rozumienia terminu, geneza, sposób uformowania się, zasady funkcjonowania.	EU_01 – 03
Przebieg procesów etnogenetycznych we wczesnośredniowiecznej Europie.	EU_01 – 03
Etnogeneza Słowian i rozwój Słowiańszczyzny we wczesnym średniowieczu.	EU_01 – 03
Możliwości poznawcze innych źródeł (archeologicznych, językowych, antropologicznych i przyrodniczych) dla problematyki związanej ze strefą „Barbaricum”.	EU_01 – 03

Wielkie migracje późnego antyku i wczesnego średniowiecza.	EU_01 – 03
Wierzenia religijne ludów „barbaricum” jako problem badawczy.	EU_01 – 03
Początki państw słowiańskich w świetle źródeł pisanych i archeologicznych.	EU_01 – 03
Tacyt jak źródło do dziejów strefy „barbaricum”.	EU_01 – 03

5. Zalecana literatura:

Archeologia o początkach Słowian, pod red. P. Kaczanowskiego i M. Parczewskiego, Kraków 2005;
 Buko A., *Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej*, Warszawa 2005;
 Duczko W., *Ruś Wikingów*, Warszawa 2006;
Institucja „wczesnego państwa” w perspektywie wielości i różnorodności kultur, ed. J. Banaszkiewicz, M. Kara, H. Mamzer, Poznań 2015;
Pre-Christian Religions of the North, ed. M. Clunies Ross, vol. 1-2, Brepols 2018;
 Publiusz Korneliusz Tacyt: *Germania*, tł. T. Płóciennik, wstęp i kom. J. Kolendo, Poznań 2008
 Sikorski D.A., *Dawne religie Słowian*, Poznań 2018;
Słownik Starożytności Słowiańskich, Warszawa 1961-1991;
 Strzelczyk J., *Od Prasłowian do Polaków*, Kraków 1987;
 Tabaczyński S., *Archeologia średniowieczna. Problemy, źródła, metody, cele badawcze*, Wrocław 1987;
 Urbańczyk P., *Władza i polityka we wczesnym średniowieczu*, Wrocław 2000.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	X
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	EU_01	EU_02	EU_03			
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne	X	X	X			
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2
* proszę wskazać z proponowanych <u>przykładów</u> pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne		

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona podczas kolokwium;

dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie wiedzy sprawdzanej podczas kolokwium;

dobry (db; 4,0): dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona na kolokwium;
dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość omawianych zagadnień;
dostateczny (dst; 3,0): wybiórcza znajomość zasadniczych zagadnień omawianych podczas zajęć;
niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość zagadnień realizowanych w trakcie zajęć.